

2) Освіта як осягнення людиною смислів буття, а саме формування душі людини, пробудження у людині всього людського.

3) Освіта є набуття людиною свого власного образу, що сприяє формуванню унікальності та індивідуальності.

4) Освіта є пробудження і становлення духовності, а для цього слід перейти від партикулярного знання до всезагального, з виходом за межі своєї безпосередності. Тому духовність – це процес і результат сходження людини до здійснення свої всезагальної природи. Тому без духовної складової освіта не може бути повноцінним процесом формування особистості.

Таким чином, культурологічний компонент освітнього простору в епоху постмодерну – це процес пристосування освіти і виховання до потреб глобальної ринкової економіки, що намагається подолати межі національних держав і вийти на простори міжнародної освіти. Зростаюча залежність економіки від знань породжує ідею створення Єдиної світової освітньої системи (ЄСОС), що базується на єдиних освітніх стандартах. Глобалізація освіти – це надзвичайно серйозний виклик національним інтересам країни, на який повинна бути дана відповідь у вигляді оптимального співвідношення сильної системи державної національно орієнтованої освіти, здатної вести конкурентну боротьбу з провідними освітніми структурами Заходу.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Бодрийяр Ж.* Символический обмен и смерть / пер. с франц. С.Н. Зенкина. – М. : «Добросвет», 2000. – 387 с.
2. *Jameson F.* The political unconscious: narrative as socially symbolic act. – Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1981. – P. 280.
3. *Воронкова В. Г.* Філософія. – К. : Професіонал, 2004. – 464 с.

Дебич М.

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ: КУЛЬТУРНО-ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

У XXI столітті значимість міжнародного виміру вищої освіти зростає, в той же час цей вимір став складнішим. Впродовж останнього десятиліття з'явилися нові актори, підстави, програми, норми і результати процесів інтернаціоналізації [3]. Вона стала важливою

рушійною силою, про що свідчать численні зміни та ініціативи в галузі вищої освіти:

- поява нових міжнародних мереж та об'єднань;
- збільшення кількості студентів, викладачів і дослідників, що беруть участь у програмах академічної мобільності;
- зростання кількості курсів, програм і кваліфікацій з порівняльної та міжнародної проблематики;
- підвищення уваги до розвитку міжнародних / міжкультурних і глобальних компетентностей;
- зростання інтересу до міжнародної проблематики і спільних досліджень;
- збільшення кількості транскордонних освітніх програм;
- посилення інтересу до міжнародних та регіональних рейтингів університетів;
- збільшення кількості внутрішньо університетських заходів з міжнародною та мультикультурною складовою;
- підвищена увага до залучення іноземних студентів;
- зростання кількості спільних освітніх програм і програм подвійних дипломів;
- збільшення кількості й типів комерційних організацій, які займаються транскордонною освітою;
- розширення партнерств, договорів на надання ліцензій університетам;
- створення регіональних університетських центрів, університетських містечок і освітніх пунктів;
- створення нових національних, регіональних і міжнародних організацій, орієнтованих на міжнародну освіту;
- виникнення освітніх центрів на національному, регіональному і муніципальному рівнях.

Хоча термін «інтернаціоналізація» не новий, дискусії про його значення не вщухають досі. Основна складність при визначенні цього терміна виникає у зв'язку з тим, що він повинен бути достатньою мірою узагальнюючим, застосовним до опису процесів у різних країнах, культурних спільнотах та освітніх системах. Джейн Найт дає визначення інтернаціоналізації як «процесу інтеграції міжнародних, міжкультурних і глобальних вимірювань в цілі, завдання і потреби вищої освіти» [2, 9].

В результаті підвищеної значимості міжнародної академічної мобільності, університети почали розвивати «внутрішні» концепції, приділяючи все більшу увагу внутрішньо університетським питанням, наприклад міжкультурним та міжнародним аспектам навчального

процесу, дослідженням, факультативним заходам, зв'язкам з місцевими культурними та етнічними групами, а також залученню закордонних студентів і вчених до проведення різних культурних заходів в університетах. Таким чином, процес інтернаціоналізації включає в себе два окремих, але тісно пов'язаних і пересічних компоненти [1].

Транскордонна освіта в значній мірі впливає на внутрішню університетські процеси інтернаціоналізації, і навпаки. Суперечки про вплив нових форм міжнародної академічної мобільності на культурне розмаїття часто супроводжується непримиренними позиціями та думками. Деякі дослідники дають позитивну оцінку тому, що сучасні технології обміну інформацією, а також переміщення людей, ідей та культурних цінностей між країнами впливають на інтеграцію і гібридизацію культури. Інші вважають, що ці процеси порушують національну культурну ідентичність і призводять до культурної гомогенізації, найчастіше у формі вестернізації. Інтернаціоналізацію вищої освіти зазвичай розуміють як сукупність обміну ідеями, культурою, знаннями і цінностями. Офіційні зв'язки у сфері освіти між країнами зазвичай виражаються в двосторонніх культурних і наукових угодах.

Підводячи підсумок, можна без сумніву сказати, що інтернаціоналізація досягла свого апогею. Відтепер це повноцінна складова простору вищої освіти. Стратегічні плани розвитку університетів, заходи національної політики, міжнародні угоди та наукові договори підкреслюють чільне місце інтернаціоналізації в просторі вищої освіти. Але необхідно оцінити політику, плани та пріоритети ключових акторів – університетів, урядових організацій, національних / регіональних / міжнародних асоціацій і міжнародних урядових установ. Ці документи показують, що інтернаціоналізація освіти і досліджень тісно пов'язана з конкуренцією в області економіки та інновацій, конкуренцією серед дослідників, прагненням отримати світове визнання. Економічні й політичні підстави інтернаціоналізації стали основою, яка формує національну політику у сфері міжнародної вищої освіти, в той час як спостерігається зниження значимості соціально-культурних підстав. Але більш значущим є той факт, що термін «інтернаціоналізація» тепер включає поняття, які можна використовувати для опису будь-яких аспектів, пов'язаних з всесвітнім, міжкультурним, глобальним і міжнародним виміром вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Императивы интернационализации / Отв. ред. М.В. Ларионова, О.В. Перфильева – М. : Логос, 2013. – 420 с.
2. *Knight J. Internationalization Remodeled: Rationales, Strategies and Approaches // Journal for Studies in International Education. – 2004. – Vol. 8 (1). P. 5-31.*
3. *Knight J. Concepts, Rationales, and Interpretive Frameworks in the Internationalization of Higher Education // Handbook of International Higher Education / D. Deardoff, H. De Wit, J. Heyl (eds). California: Sage Publishers, 2012.*

Кюхлер Флоріан, Швайка Оксана

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ВИШІВ

Інтернаціоналізація ще не стала складовою частиною вищої освіти України. Багато вишів не лише не внесли її до стратегії розвитку, а й розглядають її як додатковий продукт викладання, подекуди співпрацю з іноземними вишами не лише не заохочують, а й перешкоджають їй. Наприклад, у викладачів бувають проблеми отримати відпустку для відвідання конференції, навіть якщо всі витрати покриваються гостьовою інституцією.

Виші є сильно централізованими, досі ректор визначав життя університету в найдрібніших деталях, і це стосується також інтернаціоналізації. Тому дуже чітко можна прослідкувати тенденцію, що зі зміною ректора університет може включатись в міжнародний обмін, шукати міжнародних партнерів і нарешті їх знайти. Потім починають з'являться спільні проекти й конференції, згодом виникають спільні навчальні програми з подвійним дипломом.

Ще багато вишів залишились осторонь міжнародної співпраці, деякі міжнародні відділи досі не спілкуються англійською, дрібні рішення доводиться узгоджувати на найвищому рівні, інтернет-сторінки вишів часто перевантажені зайвою інформацією, не мають англійської версії та адрес електронної пошти факультетів, викладачів та міжнародного відділу.

Чимало вишів не готові приймати іноземних студентів й вимагають від них плату за навчання, навіть якщо між вишами підписаний договір про співпрацю, що для обміну з Німеччиною